

Иван Костов за доклада на ЕК: Дълбока реформа на съдебната власт е невъзможна без промяна на Конституцията

Публикуван на: 20-07-2010

Източник: [Портал Европа](#)



Портал Европа разговаря за доклада на Европейската комисия по механизма за сътрудничество и проверка с председателя на партия "Демократи за силна България", съпредседател на "Синята коалиция" и бивш министър-председател Иван Костов.

Как бихте коментирали доклада, обективно ли е видяла Комисията ситуацията в България?

- Да и не трябва да се чете с розови очила.

Г-н Пенчев каза същото, каза че Комисията е видяла много точно проблемите в съдебната система.

- За първи път докладът, в констатациите си и в препоръките си, има една характерна за управленските решения предметност, т.е. той говори и дефинира проблема и настоява за решение на абсолютно конкретни проблеми. Това е разликата между досегашните доклади, които бяха по-обща, по-абстрактни, по-политически констатации, отколкото този.

Дали трябва да продължаваме с механизма за сътрудничество?

- Той е полезен. Очевидно всичко, което се прави в България става под европейски натиск. До голяма степен под европейски натиск и разбира се с една налична воля за реформи на самия връх на политическата власт. Аз бих определил като особена ролята на министъра на правосъдието Маргарита Попова, чиято заслуга е за първи път положителен и насърчителен тон на доклада.

Т.е стратегията, която беше приета на 23 юни, която е цитирана в доклада е голяма стъпка за министъра на правосъдието.

- Не само тя. Това, което е видяно и оценено като поведение на Министерство на правосъдието - стратегията за продължаване на съдебната реформа, правителствената концепция за наказателна политика, промените в наказателно процесуалния кодекс, проекта за изменение на закона за съдебната власт, който е особено важен, проектът за изменение на закона за предотвратяване и разкриване на конфликт за интереси, включително разширяване на приложното поле за отнемане на имущество, придобито по незаконен начин и приетата на 23 юни стратегия за борба с

Иван Костов за доклада на ЕК: Дълбока реформа на съдебната власт е невъзможна без промяна на Конституцията

престъпността и корупцията. Всичко това е работа на министъра на правосъдието и тя е оценена еднозначно положително.

В доклада се вижда голямо безпокойство за назначенията в съдебната власт. Преди няколко часа Мартин Димитров изрази позицията, че е хубаво да се назначават две трети от съдиите във Висшия съдебен съвет от Парламента, докато Волен Сидеров още вчера каза, че съдиите трябва да се избират пряко от народа. Вашият коментар?

- Това са неща, които не са свързани с доклада на ЕК. Нямат отношение към съдържанието и са идеи, подхвърлени с въображение. Те не дават основание за сериозно коментиране на доклада.

Председателят на ВАС каза, че не са назначавани магистрати от миналата година и системата е пред „запушване“.

- Никак не съм съгласен с него. Той трябва да процедира по друг начин. Трябва силно да се насърчава намерението на изпълнителната и законодателната власт да натовари ВСС с правото да съкращава състава на съдилищата. По този начин ще намали и всички съдилища в системата на административния съд. Казвам му го право в очите, дано стигне до него, защото той създаде 28 окръжни съдилища, някои от които нямат никаква работа. Заемат огромни сгради, струват много скъпо, нямат обща обслужваща администрация и са нечестно пропилены пари на данъкоплатеца. Това беше направено по времето на Симеон Сакскобурготски.

За първи път в доклад се споменава толкова категорично за промяна на процедурите за обществените поръчки.

- Ако степенуваме критиките, най-тежка, колкото и да не е приятно да го чуят вероятно правителството и вицепремиера, е критиката към Министерство на вътрешните работи - „няма реформи там“ се казва. Искат се реформи. Надявам се, че мнозина ще се сетят, че аз лично съм заставал на позицията и съм казвал на министъра по време на дебати в Народното събрание, че той трябва да реформира това министерство. Следващата тежка критика е към съда. Съдът е големият длъжник в този доклад - преди всичко, заради липсата на присъди, макар вече да има и там положителни проблисъци. Но съда не е уеднаквил практиките на решаването на делата, той не е качил решенията в интернет, както е поел ангажмента. Нищо не им пречи да го направят, за да могат да се унифицират правилата. Освен това не е в състояние да приведе дисциплина в съдебната зала, напр. случат на Златко Баретата, когато бяха заплашени прокурорите и как съдията седи и мълчи, вместо да ги прати в карцера всичките и да ги осъди още на място за обида на правосъдието и да им увеличи делата само заради това поведение. Няма такъв куриоз - виждаме колко време се проточи делото срещу братя Галеви в кюстендилския съд. Колко години му трябва на кюстендилския съд да завърши това дело. Това е чист страх. Трета е разкритикувана прокуратурата, но по доста специфичен начин. Първо на прокуратурата ясно ѝ е казано, че липсва капацитет да работи по специални дела, напр. злоупотреба с еврофондове. Констатирани са много нарушения при търговете - казват 100%. Липсва капацитет на прокуратурата да реагира на тези неща, освен това в няколко области, където се откриват нови полета на престъпление - конфликт на интереси (това, което се случва в Народното събрание си е типичен конфликт на интереси), корупцията на висшите нива, организираната престъпност и най-вече реакции по отношение на тези най-сложни състави. На прокуратурата е казано, че не ѝ достига капацитет и след това, че тя е

Иван Костов за доклада на ЕК: Дълбока реформа на съдебната власт е невъзможна без промяна на Конституцията

страхлива малко. В смисъл такъв, че тя не действа решително и смело, прави предварителни разследвания, които траят много дълго време. Вземете за пример министър-председателя Станишев. Колко време им трябваше да установят очевидни неща на прокуратурата - защо беше това разследване, има ли ги докладите - няма ги, трябва ли да ги има - трябва, защо се бавят. Първо се завежда делото и след това се провежда разследването. Те го разследваха веднъж, сега го разследват втори път, т.е. те повтарят, потретват една и съща експертиза., която е очевиден страх от сблъсък с извършителите на големи престъпления. Но от друга страна е казано и това е много важно, че са изключително малко делата, които се завеждат в прокуратурата по сигналите на специализираните органи и там е направена много важна констатация, която ние многократно тук сме казвали. Има органи, които са конструирани да действат по сигнали, а не ex officio, т.е. нямат право официално да назначават проверки, да обхващат тежките криминогенни полета, защото не на всякъде е едно и също. Известно къде са нарушенията, известно е къде са злоупотребите, вместо там да се насочат специализирани, официални проверки, има органи, които работят по сигнал, което ги прави много нестабилни, много несръчни. Т.е. органите не търсят нарушенията, а чакат някой да им каже, че подозира, че някой, някъде е извършил нарушение и те тогава отиват и проверяват сигнала. Това е една много сложна практика и израз на нерешителност и на обща слабост на българската контролна и инспектираща структура. Това, което ние много пъти сме настоявали с Екатерина Михайлова и ще питаме премиера в началото на следващата сесия. Настояваме там да има промяна. Но резултатите от 2009 г. са още по-лоши, отколкото от 2008 г. - в смисъл много малко дела, заведе прокуратурата по сигнали на компетентни органи.

По наши наблюдения в някои министерства инспекторатите изобщо не работят.

- Точно така, това е и критиката в доклада и тя е критика към изпълнителната власт. В този смисъл докладът критикува и посочва слабости и в изпълнителната власт, и в прокуратурата, и в съда и е напълно коректен.

В сектора за организираната престъпност, като че ли личат големи надежди за ДАНС.

Комисията препоръчва тази структура да бъде оставена да работи.

- Това, което е казано високата оценка на специализираните екипи, създадени от прокуратурата, МВР и ДАНС и се настоява да се увеличи тяхното поле на действие, което е правилно, защото те са ефикасни, те са мощно средство за противодействие на организираната престъпност, не толкова колкото ГД "Борба с организираната престъпност" към МВР, колкото и да искаме да похвалим тази дирекция, но тя не е толкова ефикасна без специализираните екипи. Всъщност, ако някой заслужава истинска похвала това са специализираните екипи и доклада го е направил.

За първи път в доклада се казва, че се наблюдава политическа воля. Толкова ли беше сложно през последните 3 години да има политическа воля за някаква промяна?

- 8 години нямаше никаква политическа воля. Наистина това е така, за първи път личи политическа воля за справяне. Дали тя правилно е фокусирана, примерно от вицепремиера Цветанов, който веднага побърза да обвини съда, вместо да прочете критично и самокритично текста за себе си.

Опозицията го прочете по друг начин - представя доклада едва ли не по-критичен от

колкото някога е бил до сега?

- Очевидно не е вярно това. Тези са го чели с черни очила. Този доклад е насърчителен. За първи път той не е остро негативен, не съдържа тежки квалификации.

А изпуснали ли са нещо от ЕК?

- Малко са се изхвърлили, според мен, на няколко места, напр. те говорят за дълбока реформа на съдебната власт. Всъщност дълбока реформа на съдебната власт е възможна единствено чрез промяна на Конституцията.

Един показател, по който не ни критикуват.

- И в този смисъл ЕК не е в състояние да схване, че успехите, които успява да постигне Министерството на правосъдието и министърът специално, са без дълбока реформа на законодателната власт, защото дълбоко означава промяна на органите, на техните функции и задачи, на общата система в конституционната наредба на страната. Дълбока реформа е, ако прокуратурата отиде към изпълнителната власт, ако се промени броя и състава на членовете на ВСС, начина на тяхното избиране, техните отговорности и т.н. Малко не е видяно това в дълбочина. Аз ако съм на мястото на г-н Груев във Върховния касационен съд няма да говоря тези общи приказки, които са банални, а ще си извадя една по една свършено конкретните задачи, които са ми поставени да свърша. Той трябва да свърши много работи, които са записани там и тогава да навлезе в същото ниво на предметност. Бих направил същото, ако съм главен прокурор или ако съм министър на вътрешните работи и вицепремиер, особено ако отговарям за контролните и инспектиращи органи. Защото там са основните слабости и разбира се и бих прочел така доклада, че вместо проблеми в сферата на правосъдието, на министерството на правосъдието, докладът съдържа призови за подкрепа. Всъщност директно са призовани депутатите за пръв път да подкрепят определени действия на правителството, инициирани от правосъдния министър. Нещо, което те нямат намерение да направят всичките.

Т.е сега всички депутати трябва да прочетат доклада?

- Депутатите трябва да прочетат доклада, за да разберат какво иска ЕК или какво настоява да се свърши, защото тя както сочи проблеми, така и търси подкрепа. За пръв път докладът е призив към политиките да подкрепят определени реформаторски действия.